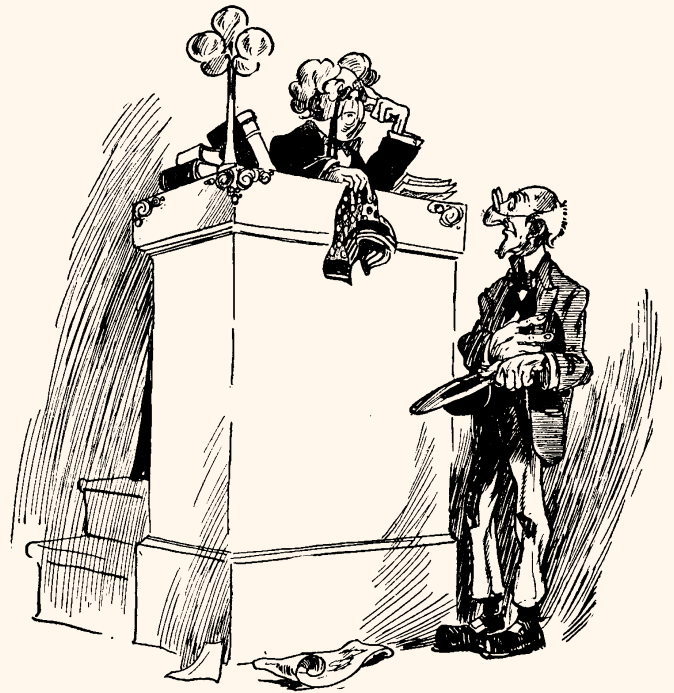

การอุทธรณ์หนังสือ แจ้งผลการพิจารณา หรือคำสั่งทางปกครอง อื่นใดที่ไม่ใช่แบบแจ้ง การประเมินอากร

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 มาตรา 19 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากรไว้ในกรณีที่พบว่า ผู้มีหน้าที่เสียอากรไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วน ดังนั้น กรณีที่มีการเสียอากรไว้เกินจำนวนที่ต้องเสีย ซึ่งผู้นำของเข้ามีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนอากรภายในกำหนดสามปีนับแต่วันที่นำของเข้ามาในราชอาณาจักร หากต่อมา หน่วยงานมีหนังสือแจ้งการคืนอากรหรือหนังสือแจ้งปฏิเสธการคืนอากรจะสามารถอุทธรณ์หนังสือแจ้งผลการพิจารณาหรือคำสั่งทางปกครองได้ตามกฎหมายใด

หลักกฎหมายตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

1. มาตรา 19 เมื่อพบว่าผู้มีหน้าที่เสียอากรไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วน ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากรตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

2. มาตรา 20 เมื่อประเมินอากรแล้ว ให้พนักงานศุลกากรส่งแบบแจ้งการประเมินอากรให้แก่ผู้นำของเข้าภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ประเมินอากรเสร็จ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

3. มาตรา 37 ผู้นำของเข้ามีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากร

4. ประกาศกรมศุลกากร ที่ 18/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และ เงื่อนไขการส่งแบบแจ้งการประเมินอากร ลงวันที่ 23 มกราคม 2561 ข้อ 1 กรณีที่พนักงานศุลกากรตรวจพบว่าผู้นำของเข้าไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วน พนักงานศุลกากรจะทำการประเมินอากรแล้วดำเนินการออกแบบแจ้งการประเมินอากรเพื่อเรียกเก็บอากรส่วนที่ขาดตามแบบแจ้งการประเมินอากรแนบท้ายประกาศนี้

กฎกระทรวง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2540 ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองสรุปได้ ดังนี้

1. ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกอง ผู้พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง คือ อธิบดี
2. ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดี ผู้พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง คือ ปลัดกระทรวง

หนังสือตอบข้อหรือสำนักงานคดีภาษีอากร สำนักงานอัยการสูงสุด

“

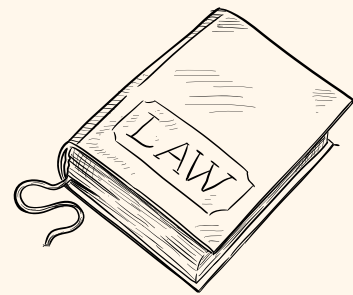
เมื่อพิจารณาหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า พนักงานศุลกากรจะมีอำนาจประเมินอากรและออกแบบแจ้งการประเมินอากรเพื่อเรียกเก็บอากรส่วนที่ขาดได้เพียง 2 กรณี กล่าวคือ

เมื่อพบว่าผู้มี หน้าที่เสียอากร	}	ไม่เสียอากรหรือ
		เสียอากรไม่ครบถ้วนเท่านั้น

”

“หากเป็นกรณีของที่นำเข้าต้องชำระอากรในอัตราตามที่ได้ชำระไว้ เป็นเหตุให้ผู้นำเข้าของเข้าชำระอากรไว้ครบถ้วนแล้วก็ดี หรือของที่นำเข้ามาต้องชำระอากรในอัตราที่ต่ำกว่าที่ได้ชำระไว้ เป็นเหตุให้ผู้นำเข้าของเข้าชำระอากรไว้เกินก็ดี พนักงานศุลกากรจึงไม่มีอำนาจประเมินและออกแบบแจ้งการประเมินอากรเพื่อให้ผู้นำของเข้ามีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้

เนื่องจากมิใช่เป็นกรณีที่พบว่าผู้มีหน้าที่เสียอากรไม่เสียหรือเสียอากรไม่ครบถ้วน และมีใช่เป็นกรณีที่ได้เสียอากรตามจำนวนที่สำแดงไว้ในใบขนสินค้าและได้วางเงินเพิ่มเติมเป็นประกันหรือวางประกันเป็นอย่างอื่นจนครบจำนวนเงินอากรสูงสุดที่อาจต้องเสียสำหรับของนั้นตามมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

กรณีดังกล่าวถือเป็นการเสียอากรไว้เกินจำนวนที่ต้องเสียตามมาตรา 25 (2) แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ซึ่งผู้นำของเข้ามีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนอากรภายในกำหนดสามปีนับแต่วันที่นำของเข้ามาในราชอาณาจักร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประกาศกรมศุลกากร ที่ 178/2560 เรื่อง การคืนอากรทั่วไป ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2560

หากต่อมาหน่วยงานคืนอากรมีหนังสือแจ้งการคืนอากรหรือหนังสือแจ้งปฏิเสธการคืนอากรให้ผู้นำของเข้าทราบหนังสือดังกล่าวถือเป็นคำสั่งทางปกครอง จึงต้องจัดให้มีเหตุผลอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ (2) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง (3) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ รวมทั้งสิทธิที่จะอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งหนังสือดังกล่าวไว้ด้วย ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา 5 มาตรา 37 และมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539”

ข้อพิจารณา

พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. 2560	
ม.19 วรรค 1	อำนาจประเมินอากร กรณีไม่เสียหรือเสียอากรไม่ครบถ้วน
ม.25 (2)	การคืนอากร กรณีเสียอากรไว้เกินจำนวนที่ต้องเสีย ยื่นคำร้องขอคืนภายใน 3 ปี ตามหลักเกณฑ์ของประกาศกรมศุลกากร ที่ 178/2560
ประกาศกรมฯ 18/2561	ประเภทแบบแจ้ง
	
	

เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายดังกล่าวเห็นได้ว่า มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากรในกรณีที่พบว่า ผู้มีหน้าที่เสียอากรไม่เสียหรือเสียอากรไม่ครบถ้วนเท่านั้น และมาตรา 20 เมื่อประเมินอากรแล้วให้ส่งแบบแจ้งการประเมินอากรให้แก่ผู้นำของเข้า ซึ่งตามประกาศกรมฯ ที่ 18/2561 ได้กำหนดประเภทแบบแจ้งการประเมินอากรไว้ 2 กรณี คือ แบบแจ้งการประเมินอากร กศก. 114 (กรณีวางประกัน) และแบบแจ้งการประเมินอากร กศก.115 (กรณีอื่นๆ) โดยที่แบบแจ้งการประเมินอากร ถือเป็นคำสั่งทางปกครองตามนัยมาตรา 5 ของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 หากผู้รับแบบแจ้งการประเมินอากรไม่เห็นด้วยกับการประเมินก็มีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากร ตามมาตรา 37

สำหรับกรณีที่ผู้นำของเข้าได้ปฏิบัติพิธีการยื่นใบขนสินค้าเข้าโดยสำแดงและชำระอากรในอัตราสูงเพื่อขอคืนอากรภายหลัง ไม่ว่าจะด้วยเหตุของประเภทพิกัดฯ ราคาศุลกากร หรือการใช้สิทธิลดอัตราอากร หากต่อมา ผลการพิจารณาปรากฏว่าผู้นำของเข้าชำระอากรไว้ครบถ้วนแล้วหรือของที่นำเข้าต้องชำระอากรในอัตราที่ต่ำกว่าที่ได้ชำระไว้ เป็นเหตุให้ผู้นำของเข้าชำระอากรไว้เกินนั้น กรณีไม่อยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติตามมาตรา 19 พนักงานศุลกากรจึงไม่มีอำนาจประเมินและออกแบบแจ้งการประเมินอากรเพื่อให้ผู้นำของเข้ามีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ อย่างไรก็ตาม กรณีที่หน่วยงานมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาคืนอากรหรือปฏิเสธการคืนอากรนั้น ถือเป็นคำสั่งทางปกครองอย่างหนึ่ง ซึ่งหากผู้นำของเข้าไม่เห็นด้วยสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองได้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ประกอบกฎกระทรวง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2540 ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 โดยผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองเป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าว

นางสาวจุฑาทิพย์ พบสุข
ผู้อำนวยการส่วนกฎหมายและระเบียบ
กองกฎหมาย

เอกสารอ้างอิง

หนังสือสำนักงานศศีกษาอากร สำนักงานอัยการสูงสุด
ที่ อส 0027.4/207 ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2564